

TẬN DỤNG LỢI THẾ, VƯỢT LÊN THÁCH THỨC ĐƯA DU LỊCH QUẢNG TRỊ BỨT PHÁ PHÁT TRIỂN TRONG GIAI ĐOẠN MỚI

NGUYỄN VĂN GIANG

Trường Chính trị Lê Duẩn tỉnh Quảng Trị

Tỉnh Quảng Trị mới sau hợp nhất hội tụ nhiều tiềm năng, lợi thế để du lịch phát triển mạnh mẽ, đóng góp quan trọng vào sự phát triển kinh tế - xã hội, song cũng đứng trước không ít khó khăn, thử thách. Để tận dụng lợi thế, vượt qua thách thức, du lịch Quảng Trị cần thực hiện đồng bộ nhiều giải pháp để đưa du lịch bứt phá phát triển xứng với tiềm năng và thế mạnh.

Sự hợp nhất tỉnh tạo ra những lợi thế lớn trong phát triển du lịch

Sự hợp nhất tỉnh Quảng Trị mới tạo ra một thực thể du lịch giàu tiềm năng, hội tụ những lợi thế để du lịch Quảng Trị phát triển.

Sở hữu tài nguyên du lịch thiên nhiên phong phú, vô cùng đặc sắc. Với diện tích 12.700km², mở ra không gian, một dư địa lớn để phát triển du lịch. Địa hình đa dạng tạo nên bức tranh tổng hòa với sự kết hợp hoàn hảo của biển xanh, rừng xanh, hang động kì vĩ, mà nổi bật chính là Di sản Thiên nhiên thế giới Vườn Quốc gia Phong Nha - Kẻ Bàng. Quảng Trị có bờ biển dài 191km, nhiều bãi tắm đẹp, nhiều đảo lớn nhỏ, cùng với nhiều món ăn hải sản tươi ngon. Hệ thống sông suối dày đặc, đất đai đa dạng, khí hậu đặc trưng tạo nên bức tranh thiên

nhiên nhiều màu sắc với những thắng cảnh nổi tiếng, những miền quê tươi đẹp chứa đựng giá trị lớn về du lịch.

Hệ thống di tích lịch sử - văn hóa đặc biệt và các giá trị truyền thống, lịch sử, văn hóa con người giàu bản sắc. Quảng Trị mới là “bảo tàng” sống động của văn hóa và lịch sử với hệ thống di tích đồ sộ, độc đáo cùng các lễ hội, các hoạt động văn hóa cộng đồng phong phú. Hiện cả tỉnh có khoảng gần 650 di tích¹, gần 100 lễ hội², cùng sự đa dạng các loại hình lễ hội. Quảng Trị còn phong phú với các loại hình sinh hoạt văn hóa dân gian của đồng bào dân tộc thiểu số, nhân dân khắp mọi miền. Quảng Trị còn là vùng đất địa linh nhân kiệt, nơi giao thoa và tiếp biến văn hóa, nhiều tên đất, tên người đã đi vào sử sách, chạm vào “trái tim” của hành trình ký ức, in đậm dấu tích trong dòng chảy lịch sử dân tộc như: Thành Cổ, Khe Sanh, Hang Tám Cô, Bến phà Long Đại... đó là những nguồn tài nguyên quý báu để phát triển du lịch nhân văn.

Có vị trí kết nối du lịch mang tính chiến lược. Nằm ở khu vực Bắc Trung Bộ, giáp với Biển Đông, có đường biên giới 409km với nước bạn Lào, giáp với Hà Tĩnh và đặc biệt là thành

¹ Theo <https://vietnamtourism.gov.vn/post/49056>, Quảng Trị cũ có hơn 500 di tích đã được xếp hạng các cấp, bao gồm 4 di tích quốc gia đặc biệt, 20 di tích quốc gia và 476 di tích cấp tỉnh.

Theo <https://www.baoquangbinh.vn/van-hoa/202408/quang-binh-co-142-di-tich-duoc-xep-hang-2220064/>, Quảng Bình cũ có 142 di tích được xếp hạng, trong đó có 56 di tích xếp hạng cấp quốc gia, cấp quốc gia đặc biệt và 86 di tích xếp hạng cấp tỉnh.

² Theo <https://vietnamtourism.gov.vn/post/59111>, Quảng Trị cũ có 27 lễ hội với 3 loại hình chính là lễ hội dân gian truyền thống, lễ hội cách mạng và lễ hội tôn giáo; Quảng Bình cũ có trên 70 lễ hội; Quảng Trị cũ lưu giữ hơn 32.000 tài liệu hiện vật; Quảng Bình cũ có 16.000 hiện vật.

Đảo Côn Đảo - Tiềm năng du lịch tỉnh Quảng Trị

Ảnh tư liệu

phố Huế, vị trí như vậy tạo lợi thế giao lưu với các địa phương, hội nhập quốc tế, đặc biệt là về kết nối du lịch. Quảng Trị nằm trên trục giao thông Bắc - Nam, là điểm trung gian thuận lợi kết nối du khách trong hành trình tới mọi miền đất nước. Quảng Trị là điểm đầu và cuối của Hành lang kinh tế Đông - Tây, tạo lợi thế kết nối du lịch với Lào, Thái Lan, Myanmar và các nước ASEAN, qua hệ thống các cửa khẩu quốc tế, cảng biển, cảng hàng không. Vị trí kết nối chiến lược như vậy là lợi thế nổi trội của tỉnh Quảng Trị.

Những kết quả đạt được trong phát triển du lịch thời gian qua là nền tảng cho sự phát triển trong giai đoạn mới. Các hoạt động kinh doanh du lịch ngày càng hiệu quả. Mặc dù có sự tác

động tiêu cực của các yếu tố khách quan nhưng giai đoạn 2020-2025, lượng khách và doanh thu không ngừng tăng lên. Năm 2024, tổng số lượt khách đến Quảng Trị đạt 8.214.000 lượt, tổng thu đạt 8.380 tỷ đồng³. Trong 6 tháng đầu năm 2025, du lịch Quảng Trị tiếp tục khởi sắc, tổng số lượt khách đạt hơn 4,8 triệu lượt, tăng 25,1% so với cùng kỳ⁴; trong đó khách quốc tế đạt 270 nghìn lượt, tăng 40,4% so với cùng kỳ và khách nội địa đạt hơn 4,6 triệu lượt, tăng 25,2% so với cùng kỳ. Tổng thu đạt 4.667,6 tỷ đồng, tăng 20,6% so với cùng kỳ. Du lịch phát triển đã góp phần quan trọng vào phát triển kinh tế - xã hội, nâng cao đời sống của Nhân dân, giải quyết việc làm, xóa đói giảm nghèo, bảo vệ môi trường và bản sắc văn hóa.

³ Số liệu được tổng hợp từ Báo cáo số 337/BC-SVHTTDL ngày 06/12/2024 của Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch tỉnh Quảng Trị về đánh giá tình hình hoạt động du lịch năm 2024; Phương hướng, nhiệm vụ năm 2025 và Báo cáo số 1469/BC-SDL ngày 20/11/2024 của Sở Du lịch Quảng Bình về tình hình thực hiện nhiệm vụ phát triển du lịch năm 2024, xây dựng kế hoạch năm 2025.

⁴ Ủy ban nhân dân tỉnh Quảng Trị, Báo cáo số 15/BC-UBND ngày 22/7/2025 về sơ kết hoạt động du lịch trong 6 tháng đầu năm 2025 trên địa bàn tỉnh Quảng Trị.

Việc hợp nhất còn tạo sự lớn mạnh cho các nguồn lực du lịch. Hiện cả tỉnh có 777 cơ sở lưu trú, với 42 cơ sở được xếp hạng, cùng hàng trăm nhà nghỉ, homestay, farmstay. Có hơn 50 sản phẩm du lịch đưa vào khai thác, nhiều sản phẩm, điểm du lịch thu hút lượng lớn du khách. Có 82 đơn vị lữ hành với 36 đơn vị quốc tế và 46 đơn vị nội địa, 563 hướng dẫn viên⁵. Các hoạt động về phát triển du lịch được triển khai mạnh mẽ, đạt hiệu quả cao nhất là thu hút đầu tư phát triển du lịch với sự hiện diện của nhiều tập đoàn lớn như: Vingroup, Sun Group, Tân Hoàn Minh, T&T, DIC... với nhiều dự án mang tính chiến lược sẽ thay đổi diện mạo du lịch Quảng Trị trong tương lai. Đồng thời, hình ảnh, thương hiệu, vị thế du lịch Quảng Trị được khẳng định và không ngừng nâng cao trên bản đồ du lịch trong nước và quốc tế.

Có thể nói, sự hợp nhất tạo ra những thuận lợi lớn cho phát triển du lịch, đó là mảnh ghép hoàn hảo tạo ra bức tranh tổng thể, đặc sắc, mở ra diện mạo mới, không gian mới và tầm nhìn mới trong phát triển du lịch bền vững. Bên cạnh những thuận lợi lớn, du lịch Quảng Trị sau hợp nhất cũng đứng trước những khó khăn, thử thách không hề nhỏ.

Thứ nhất, việc hợp nhất tiềm ẩn nguy cơ “mất thương hiệu du lịch”, hoặc gây “đứt gãy” về thương hiệu đã được tạo dựng, định vị trên thị trường những năm qua. Hình ảnh và nhiều sản phẩm du lịch đã in đậm trong tiềm thức du khách, việc thay đổi “danh xưng” sẽ tạo ra một giai đoạn chuyển tiếp với nhiều khó khăn về mức độ nhận diện thương hiệu, hình ảnh của du

khách, sự chuyển đổi đồng bộ thông tin trên các nền tảng du lịch, nhất là các nền tảng quốc tế...

Thứ hai, việc liên kết, hợp tác du lịch chưa chặt chẽ, sản phẩm du lịch chưa đa dạng, du lịch mang nặng tính mùa vụ. Trước hợp nhất, hai tỉnh phát triển độc lập, mặc dù đã có nhiều hoạt động đẩy mạnh liên kết nhưng thực tế sự liên kết giữa hai tỉnh chưa chặt chẽ; việc liên kết các tour, tuyến, cơ chế vận hành, điều phối truyền thông, cơ chế thị trường chưa bền chặt, thường xuyên. Vì vậy, sau hợp nhất tất yếu phải đẩy mạnh liên kết để biến những “đặc sắc riêng” thành một thương hiệu tổng thể, kết hợp các sản phẩm, các tour để tăng sức bật, thu hút du khách. Sản phẩm du lịch dù có tăng lên nhưng vẫn chưa khai thác hết tiềm năng. Du lịch còn mang tính mùa vụ, đứt đoạn do tác động của thời tiết, dù đã có một số mô hình, sản phẩm du lịch thích ứng nhưng nhìn chung còn ở mức khiêm tốn.

Thứ ba, chất lượng nguồn nhân lực chưa đáp ứng yêu cầu với sự phát triển của ngành du lịch. Dân số là 1.870.845 người, xếp thứ 23 toàn quốc, với nguồn nhân lực khá dồi dào, lao động trong độ tuổi chiếm đa số⁶, tuy nhiên chất lượng chưa đảm bảo, chỉ khoảng 30-35% là lao động có chuyên môn về du lịch, đa số chủ yếu là lao động phổ thông, thiếu kỹ năng, ngoại ngữ, thiếu am hiểu về văn hóa quốc tế.

Thứ tư, hạ tầng du lịch chưa đáp ứng yêu cầu so với sự phát triển nhanh của ngành du lịch, việc hợp nhất đòi hỏi phải điều chỉnh, bổ sung quy hoạch du lịch sao cho phù hợp.

Mặc dù hạ tầng du lịch có sự phát triển mạnh thời gian qua nhưng chưa đồng bộ, thiếu

⁵ Ủy ban nhân dân tỉnh Quảng Trị, Báo cáo số 15/BC-UBND ngày 22/7/2025 về sơ kết hoạt động du lịch trong 6 tháng đầu năm 2025 trên địa bàn tỉnh Quảng Trị.

⁶ Theo báo cáo của UBND tỉnh Quảng Bình cũ và Quảng Trị cũ, năm 2024, số người trong độ tuổi lao động ở Quảng Bình cũ chiếm 64%, còn Quảng Trị cũ chiếm hơn 62% dân số toàn tỉnh. Đây là tỷ lệ khá cao so với mặt bằng chung các tỉnh khu vực Bắc Trung Bộ.

những dự án có tính biểu tượng tạo nét riêng biệt, hạ tầng dịch vụ du lịch còn thiếu, nhất là chuỗi cung ứng dịch vụ du lịch. Hiện các bản quy hoạch phát triển du lịch đặt trong tổng thể phát triển đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2050 đã được triển khai, tuy nhiên việc hợp nhất đòi hỏi phải xúc tiến điều chỉnh, bổ sung sao cho hợp lý để có chiến lược đầu tư phát triển dài hạn.

Thứ năm, đặc thù của du lịch Quảng Trị là phát triển sản phẩm du lịch trên nền tảng giá trị của di sản, di tích. Vì vậy, việc bảo tồn di sản, di tích là yếu tố sống còn của ngành du lịch. Dù công tác bảo tồn đã được quan tâm nhưng còn gặp nhiều khó khăn, thiếu đồng bộ, thiếu nguồn lực, nhiều di tích chưa được quy hoạch, khoanh vùng để bảo vệ.

Thứ sáu, là một tỉnh giàu tiềm năng để phát triển du lịch nhưng nội lực về kinh tế thấp. Một số vấn đề nội tại của ngành du lịch vẫn còn những tồn tại, hạn chế mà chưa giải quyết được.

Để du lịch Quảng Trị bứt phá phát triển thời gian tới

Thứ nhất, tăng cường nâng cao nhận thức của toàn xã hội, huy động tối đa mọi nguồn lực phát triển du lịch đáp ứng yêu cầu giai đoạn mới. Để phát triển du lịch sau hợp nhất, cần thiết phải khơi dậy và phát huy mạnh mẽ sức mạnh của toàn hệ thống, huy động mọi nguồn lực vào phát triển du lịch. Muốn vậy phải nâng cao nhận thức, tạo sự thống nhất cao về tư tưởng và hành động trong toàn hệ thống chính trị, doanh nghiệp và Nhân dân. Vì thế, cần đẩy mạnh tuyên truyền để cán bộ, đảng viên, doanh nghiệp và Nhân dân hiểu về vai trò, tầm quan trọng của phát triển du lịch đối với sự phát triển kinh tế - xã hội. Thực hiện các hoạt động quảng bá, giới thiệu tài nguyên du lịch, từ đó khơi dậy lòng tự hào quê hương, dấy lên tinh thần hành động tập hợp các nguồn lực, tạo sức mạnh tổng

hợp phát triển du lịch.

Đồng thời, nhanh chóng nghiên cứu điều tra tổng thể tài nguyên du lịch, rà soát, điều chỉnh, bổ sung quy hoạch tổng thể du lịch. Cải thiện mạnh mẽ môi trường đầu tư, thu hút đầu tư xây dựng, hoàn thiện hạ tầng du lịch theo hướng đồng bộ, hiện đại, thân thiện với môi trường. Tiếp tục đẩy mạnh phát triển sản phẩm du lịch theo hướng đa dạng, đặc sắc, chất lượng cao, đáp ứng nhu cầu thị trường và xu hướng quốc tế. Huy động các nguồn lực bảo tồn, phát huy giá trị các sản phẩm du lịch, di sản và di tích trên địa bàn.

Tiến hành xây dựng thương hiệu mới, đẩy mạnh các hoạt động quảng bá, xúc tiến và liên kết du lịch. Phát triển, đa dạng hóa thị trường khách, tăng cường ngoại giao văn hóa du lịch. Đẩy mạnh việc ứng dụng khoa học và công nghệ, chuyển đổi số trong các hoạt động du lịch, nhất là chiến lược marketing và truyền thông số. Không ngừng nâng cao hiệu năng, hiệu lực, hiệu quả trong quản lý nhà nước về du lịch. Tập trung đào tạo, bồi dưỡng phát triển nguồn nhân lực, nhất là nguồn nhân lực chất lượng cao đáp ứng yêu cầu phát triển du lịch. Xây dựng không gian văn hóa du lịch văn minh, môi trường an toàn, con người thân thiện, mến khách.

Với vị thế, tầm vóc mới, du lịch Quảng Trị có đầy đủ điều kiện để bứt phá phát triển, trở thành động lực quan trọng thúc đẩy sự phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh. Tuy nhiên, để phát huy hiệu quả tiềm năng, lợi thế cần có chiến lược phát triển bền vững, đồng bộ giữa các yếu tố bên trong, bên ngoài. Đặc biệt là sự vào cuộc quyết liệt của chính quyền, sự năng động của doanh nghiệp, sự đồng hành của người dân trong quá trình chuyển đổi sẽ là yếu tố nền tảng để du lịch Quảng Trị phát triển xứng với tiềm năng, lợi thế mới ■